

PREUS

Art. Un trimestre . . . 1'50
A For. Any . . . 7'00
A Extranger Id. . . 10'00

Número solt: 10 cts.

Redacció i administració
Quatre Cantons, 3
(ARTA) Mallorca

LLEVANT

SETMANARI CATOLIC MALLORQUI

===== Se vende =====

SUPERFOSFATO DE CAL 16/18

Marcas SAINT GOBAIN o CROS

GARANTIZANDO EL GRADO

a pts. 12'75, ESTACION ARTA

TAMBIEN HAY DE 14/16 AL PRECIO DE 11'85 PTS.

PARA PEDIDOS DIRIGIRSE A

BARTOLOME AMOROS (a) SOPA

Plaza Mayor ARTA

Pel bon camí

APLAUDIMENT

Pels números últims del setmanari *Llevant* nos hem poguts enterar dels treballs i esforços que vé fent l'actual Batle D. Miquel Morey en pro de la joventut artarenca que al cap i a la fi és per tot el poble ja que aquella és el poble de demà, i aixó mereix l'aplaudiment més sincer de part dels qui, enfora del poble i entre el tráfico de la vida moderna de les Cincats desitjam el bé de la nostra vila i la voldriem veure a un nivell intel·lectual i moral molt més elevat del que fins ara ha lograt.

En primer lloc nos causà una agradable impressió el veure que s'havia fet un pregó prohibint l'assistència dels me-

nors a les funcions de cine, a no ser anant-hi acompanyats dels seus superiors. D'aquesta manera, sense privar el jovent d'aquest espectacle que ben encausat les pot educar, les pot il·lustrar grandement i mal encausat les pot enfangar, i tudar absolutament, s'ha tanyat de rel l'abús que's venia cometent en perjudi de la joventut i s'ha posada an aquesta en camí d'aprofitar sen. Abús era i tot hom heu regoneixia, el deixar a l'hoire els atlots al vespre, que abans i després dels espectacles no porien fer tracto bó pels carrers, places i cafés, i allà dins, gosant d'una llibetat que les perjudica per no saber-sen aprofitar, blasfemaven, cri-

daven, giscaven i donaven la sensació davant els forasters que pogués haver-hi, de gent inculta i grossera.

I aixó era encara lo de manco. No tenguent un pulitxo, una guia al seu costat que les fes comprendre la significació de les escenes que per davant sa vista anaven passant; ni dant-se compta sos pares ausents de les llisons que s'anaven inculcant en el cor de de sos fills, anaven aquets acostumantse a veure espectacles impropis de la seva edat i fins i tot de persones graus. Escenes amoroses, casi fins a l'obscenitat, que ls pares dins casseva haurien retirades de la vista dels fills, allà, deixats a l'hoire, eren el menjar espiritual que en cada sessió sels donava. Espectacles d'assassinats, de robatoris, de gent de mal viure, eren prodigats, a la vista dels nins, i ells, pobres, no tenien qui mirant

per ells, les fossen fugir de la contemplació d'aquell espectacle, que les corrompia, i les infiltrava un verí que més tart les havia de produir terribles efectes. Per aixó és molt d'aplaudir, que la primera autoritat, vetlant pel bé del poble tutur haja suplir, els descuits dels pares i haja privat l'entrada dels menors, a no ser ananthi acompanyats d'ells. Amb aixó fa més bé a la vila que amb moltes altres obres també necessàries però que al cap i a la fi, han de produir sols un be material.

Un altra passa, mereix també la nostra aprovació més sincera i ha fet comoure el nostre esperit, i és la resolució presa pel mateix batle d'investir resoltament e immediata la construcció d'edificis escolars.

Axó, al nostre entendre, és estat completar l'obra de su-

neixament de la joventut d'Artá, és treballar fermament per la regeneració d'Artá. Sols els qui contemplam al nostre poble desd'enfora, mos feim bé càrrec de l'atrás que encare patí. Es ver que de tant en quant veim sortir qualche espirita, que mos fa comprénde que s'afia el foc del progrés, però es molt a poc a poc i la causa n'és la falta de cultura. Avui en dia tots els pobles qui volen avançar de bondeveres, comensen com en totes les coses pels fonaments, aixó és, procurant il·lustrar i educar en tots sentits an els qui pugen, ja que'ls veis, son casi irreformables.

Segons se diu, Artá té dues terceres parts de nins compresos en l'edat escolar qui no van a escola. Els qui hi van, en general, heu assisteixen un o dos anys, i així de cap manera poden sortir amb il·lustració suficient per poder al dia de demà fer estat, donar l'espatlla, a les empreses d'avens, que desconeixen totalment, i d'aquesta manera el poble ha de seguir la rutina la denigrant rutina que enerva an els pocs qui se senten amb ales per volar, i aclapara tot el poble deixant-lo sempre a un ésser d'indiferència i apatia en tots els ordres, que congela an els qui mos hem pogut fer carreg del progrés mundial.

Per aquest motiu, hem volgut escriure aquestos mal arretgla des quartilles per encoratjar a la primera Autoritat Civil d'Artá a que dugui avant l'obra comensada i no se reti per res ni per ningú. El nostre poble lo que més necessita es instrucció, és intensificar-li la vida espiritual, és darli injeccions de sa modernisme, és treurer-lo d'aquesta indiferència que el degrada i aixó sols se conseguirá amb els petits, que'ls grans son ja callosos.

Per aixó escoles, per aixó obligació d'assistir-hi, per aixó qriverlos de tot quant degrada al jovent, i avant sempre.

Enhorabona, molt enhorabona!

UN FILL D'ARTÁ

Palma 29 - XI - 1924

El acto de la Unión Patriótica

COMENTARIO

Interrumpo hoy la cura del silencio a que voluntariamente me sometí hace un año y lo hago para hacer unas consideraciones sobre el acto que el domingo celebró en Palma la Unión Patriótica.

Yo no asistí, pero, la lectura del discurso del mejor de los Alcaldes que ha tenido Palma me hace el efecto así como de un despertador.

El llamamiento que hizo a las derechas mallorquinas y hasta la proposición de que ellas constituyan un núcleo dentro de aquel partido fué para muchos la nota culminante de aquella reunión. Pero lo que da a aque las palabras especial realce es el clamoroso entusiasmo que produjeron a los numerosos oyentes.

Allí estaba representada buena parte de la *Pagesia Mallorquina*, la cual se sintió tanto más identificada con los oradores en cuanto ellos se mostraron más radicalmente derechistas.

Es que de cada día gustan menos las soluciones grises, es que los lemas de justicia, orden, moralidad y demás bases de la U. P. figuran en los programas de todos los partidos y hay que saber como entiende la U. P. estas ideas, y concretamente como resolvería las múltiples cuestiones que demandan solución.

Si el catolicismo tiene soluciones para todos los problemas y para todos los males públicos divulguemos estas soluciones y veamos de conseguir que prevalezcan, porque si no triunfa la ideología derechista, triunfará, aunque sea solo momentáneamente, su contraria. Los partidos medios van desapareciendo en todas partes.

Y conste que al hablar de derechas no me refiero para nada a las derechas en sentido social, porque precisamente en España donde se dice que han gobernado mucho tiempo las derechas, jamás ha gobernado la ideología católica. El actual Gobierno podrá ser una derecha social, pero como el mismo ha declarado siempre, no lo es en otros sentidos.

Los antiguos partidos y hasta la situación actual han llamado repetidamente a las derechas y alguna vez les han ofrecido un Ministerio o una Subsecretaría, pero, jamás les han dicho: A cambio de vuestra colaboración nosotros resolveremos este o el otro problema conforme a vuestro programa. Y a esto hay que repetirlo una y otra vez, porque el pueblo no debe reputar gastada una ideología que ni siquiera se ha intentado aplicar.

Y así veis que ahora mismo buena parte de las derechas cree preferible morir de muerte violenta que diluirse en el agua tibia de los antiguos par-

tidos o de las Uniones Patrióticas. Algunos sienten una vaga simpatía por esa política renovadora, pero, se mantienen alejados porque no quieren confundir su responsabilidad con una actuación que puede representar un progreso que en definitiva no progrese.

Esto sentado, el discurso de Llompart puede abrir un nuevo período en la historia política de Mallorca. Cierzo que Llompart en algún momento voló pesadamente, como pájaro enjaulado, sobre el programa de las Uniones Patrióticas, pero, es que posiblemente no le era dado hacerlo de otra manera y además, de su discurso se destaca con tal fuerza el ideario católico que su proposición de formar un robusto núcleo derechista, es indudablemente su pensamiento culminante.

Si como parece, las derechas no estamos hoy en condiciones de exigir la inmediata realización de todo nuestro programa, si por falta de unión o de organización no podemos ascender en línea recta, tratemos de avanzar por saltos o de caminar en zig zag.

Fijémonos que no se trata de colaborar en una situación o partido completamente neutro, sino de una unión circunstancial, como un punto de armonía dentro del respeto a lo existente y a las tradiciones.

No se os imagine—y con esto me dirijo concretamente a los amigos de Artá,— que pretenda ahora daros consejos, porque más los necesito para mí si alguien quiere caritativamente dárme los.

Menos creáis que digo esto para aconsejaros el ingreso en la U. P. o para preparar el mío. No, vosotros sabéis que yo no tengo más política que la que convenga a la agrupación de derechas de Artá y que no he de tomar ninguna determinación sin consultárosla, porque no en vano tenemos organizado el partido mas democrático i menos político de Mallorca, y no en vano tampoco hemos trabajado muchos años sin contraer compromiso alguno político.

Mi única finalidad y con esto termino, es despertar el espíritu de ciudadanía poner el asunto a pública discusión, confiaros sinceramente mis dudas, pues aunque yo no modifiqué por ahora mi actitud de abstención, día vendrá, aunque tarde, en que tendremos que decidir y para entonces conviene que tengáis pensado si esa neutralidad perjudica más que favorece a la causa que defendemos.

Reflexionad si en este momento las Uniones Patrióticas vienen a llenar una necesidad muy sentida y si en tal caso es exagerado el desdén que las profesáis, teniendo siempre en cuenta que la unión accidental duraría solamente el tiempo que lo exigiera la mejor defensa de la causa por cuyo triunfo trabajamos.

En manera alguna confundáis

la U. P. con el problema de Marruecos, con la reforma tributaria y con tantas otras cosas que nada tienen que ver con ella y que si un día gobierna puede esperarse queden resueltas conforme demanda la pública opinión.

Examinad el discurso de Llompart y fijaos en el merecido prestigio de que disfrutan las personas que en Mallorca dirigen el partido y tened por cierto que o bien la U. P. modificará su ideoario y será un partido de derechas o no será nada.

Antes de leer el discurso creía yo que a las derechas se las llamaba para lo de siempre y aunque pensaba que tal vez en las próximas elecciones su conciencia les aconsejaría apoyar a la U. P. no creía que debieran colaborar directamente en ella. Después de oír el llamamiento, dudo mucho si no es lícito dejar de responder, ya que no lo dudéis, si todas las derechas respondieran debidamente, de seguro triunfarían por el solo hecho de coincidir en un mismo programa y actuación.

P. Morell Oleza.

Els nostros Soldats al Africa Llista de donants

Suma anterior	224'00
D. Xerafi Alzamora	'25
D ^a . Catalina Grau	'25
D. Juan Danús	1
D ^a . Maria Villalonga	1
D. Mateu Amorós	'25
D. Toni Gili	'25
D ^a . Maria Font	'50
D. Toni Massanet	1
D. Mateu Sancho	1
D. Sebastià Femenies	1
D. Pere Alzamora Ferragut	1
D. Pere Ginart	'25
D ^a . Maria Ginart	'30
D. Miquel Ginart	'25
D. Antoni Esteve	1
D. Pere Bosch	1
D. Toni Vaqué	'50
D. Toni Moyá	1
D. Nicolau Caselles	1
D. Pere J. Gili Juan	2
D. Rafel Nicolau	'25
D ^a . Juana Sales Sureda	8
D. Bartomeu Cursach	1
D. Pere Liabrés	2
D. Miquel Rechach	'25
D. Jaume Nebot Vives	1
D. Guillem Bienes	5
D. Sebastià Massanet	1
D. Pedro J. Bonnin	1
D. Bartomeu Femenies	6
D. Tomás Frau	1
D. Toni Nebot Gili	1
D. Toni Campos Valls	1
D. Simó Perelló	1
Francisca Fortesa	1
Viuda de Caselles	1
D. Pere Esterelles	'25
D. Gabriel Forteza	2
D. Bartomeu Sureda	1
Suma i seguirá	375

Delegación gubernativa de Manacor

Presiguiendo la campaña para evitar la defraudación en el peso de los artículos de primera necesidad, por la Delegación gubernativa del Partido Judicial de Manacor se han impuesto las sanciones siguientes:

A Manuel Bonínn Aguiló de Capdepera, tienda de comestibles, multa de cincuenta pesetas por vender el azúcar a mayor precio que el de tasa y además lo denunció a la autoridad judicial que le impuso la de 15 pesetas por usar piezas sin contrastar, faltas de peso y del antiguo sistema, pago de costas y pérdida de los objetos denunciados.

A Catalina Forteza Cortés de Manacor, vendedora de carne y pescado, que fué denunciada al juzgado el mes pasado; éste le impuso la multa de diez pesetas, pago de costas y pérdida de las pesas que usaba, faltas de peso y sin contrastar.

A Juan Gomila Adrover de Felanitx, el mismo mes y por las mismas razones, multa de 5 pesetas, por las dos mismas faltas e igual restante sanción.

Denuncia a la misma autoridad a Juan Piña Forteza de Santany, vendedor de comestibles, que le impuso la multa de diez pesetas, pago de costas y pérdida de las pesas que usaba, faltas de pesas y sin contrastar.

La Autoridad judicial correspondiente tiene en trámite otras denuncias formuladas por idénticos motivos a Antonio Melis de San Lorenzo, a Rafael Ferrer de San Juan y a Catalina Santandreu de esta Ciudad vendedores en la plaza pública de Manacor y por los mismos motivos que los anteriores.

Denunció además por infracción del reglamento de automóviles, a D. Francisco Llinás, vecino de Palma, en Campos del Puerto, en 8 de Marzo último, e instruido expediente por la Jefatura de Obras Públicas, se le ha impuesto la multa de ciento cincuenta pesetas.

RELLIGIOSES

PARROQUIA

Avui han donat comens amb la solemnitat que cada any s'estila, les Coranta-Hores que l'Associació de Filles de Mari dedica a la seva Mare Immaculada Concepció.

Anit i els dos vespres següents heu haurà solemníssima funció cantant dis-

lants i d'altres cançons de la Glòria, i el darrer vespre Trissagi. Predicarà el Triduo J. R. D. Andreu Caselles Pvre.

Demà a l'hora de costum se celebrará Comunió general pels Associats del Sagrat Cor de Jesús i passat demà la de les Filles de la Puríssima.

DE CA NOSTRA

METEOROLOGIA

Ha feta una setmana molt humida. Casi se pot dir que diàriament plou. Durant la nit del 2, o sia dimars a vespre, se desencadenà una forta tempesta de trons i llamps, aigo i vent, que durà especialment l'aigo i vent casi tota la nit. Lo qui és ara no falta saó; al contrari, tal volta prest nos queixem per massa.

ESTAT SANITARI

No hi ha gaire malalties ni malalts de gravetat ni morts.

NAIXEMENTS

Divenres de la setmana passada l'esposa de l'amo'n Nicolau Pons (a) Xina donà felisment a llum una aixerida nineta. Deu beneesca aquest primer fruit de la jova parella i les ho deixeu a l'estat que desirjin. Enhorabona.

—També ha estado aumentada amb un nou filllet la família del Director d'aquest setmanari, D. Andreu Ferrer.

—Igualment han rebuda la visita d'un altre angeló la madona jova de Son Forté.

Per tots enhorabona.

REPARTIMENT DE LLIMOSNES

Diumenge passat foren repartides als pobres de la nostra vila i Sa Colònia 1500 pts que deixà en llegat el difunt propietari d'Artà D. Lluís Despuig, al cel sia.

PÉRDUA

En Cristòfol Ferrer (a) Sacristà fa a sebre que s'han extraviades 20 participacions d'una pesseta enumerades del 80 al 100 del n.º 46043 de la loteria del Nadal pròxim que ell posseeix. A fi de prevenir els disguts q e podria ocasionar-se amb això suplica que'l qui tengui cap participació d'aquestes vint les presenti dins vuit dies a canviar-les amb els corresponents duplicats. Passats aquests vuit dies se donarán per nul·les aquelles

SECCIO AMENA I HUMORISTICA

ENDEVINAYES

1—Son dotze germanes dins un comellà
les dotze s'encalzen no's poren galà;
son una dotzena, aprop d'una font
mitja vé de beure i l'altra mitja hi vá.

2—Decantem aquesta roca
que'm fa nosa per passà;
¿Qui'n abre en el mon hi ha
que de ses faves tren soca?

PREGUNTA

Qui'n abre en el mon hi ha
que fa fruit, faves i soca
només té sa llenya bona
que sols serveix per menjá.?

COLMO

Quin és el colmo d'un corredó?

FUGA

P.r.q., r.t d. l. p.l.l.ss.
l.t.m.p.s q., s.r.s p.r.q.,
n. g.ny.r.s c.p d.bb.
. n.r.s d.sc.l.s. m.ss.

PROBLEMA

Avui dematí an en Bernat
he venut es moniatos
els hi he donat barato
perque totd'una ha pagat,
just amb trenta sis monedes
100 pessetes he cobrat
(o sien de duros vint)

en monedes de pesseta
de dues i altres de cinc;
i qui vol averiguá
ses que hi ha de cada classe
tregui es conta i heu sabrá
si per treurerlo té trassa.

Les solucions al n.º qui ve.

SOLUCIONS a les endevinyes del número passat.

1 Un corc.

A SA FUGA

Entre Buja i Aubenya
s'hi fan d'aquells homenets
petitets i sepadets
i son més forts qu'una peny a

A LA CABILACIO

El 16.

A LA TARJETA

La mel no's per la boca del ase.

AL PROBLEMA

14 ases 5 muls i 4 cavalls.

DECIMA DESBARATADA

A dins ses Coves d'Artá
un sollerie andritxol
pintá un rellotge de Sol
per aprende de ballá,
i a demunt hei va sembrá
dos mil quintás de garroves
i un moscart parava lloves
a demunt Son Salvadó,
volguent agafá un dregó
qui feya sabates noves.

Francesc Gurries.

Pirotècnia Espinosa

Nuevos programas para RAMILLETES DE FUEGOS ARTIFICIALES propios para fiestas particulares, de barrio, jardines etc. etc.

Novedad en FUEGOS ELÉCTRICOS de gran esplendor y lluvias de fuego plateado y dorado.

FUEGOS JAPONESES=COHETES REALES con cabellera
=Cohetes de honor=Cohetes eléctricos=Cohetes escondidos=
cohetes reales con lluvia dorada y plateada.

Dirección=16-Taulera Artá

VERBOS CASTELLANOS

Enseñanza práctica de la conjugación de verbos regulares e irregulares conforme las últimas normas publicadas por el Ateneo. Precio 0.50 pta. ejemplar 9.00 ptas. docena.

Llibres novetat

El St Evangeli	Rútica 1 pts. Tela 2'00
Vida de Jesucrist	5 pts.
Mes de les ànimes per Filión	0'75 * 1'75
« del Roser	« * «
Vida de N. S. Jesucrist per G. Soler	2'00 * 3'50
Excelències del Sacerdoti	0'40
El Llibre del Chor	1'50
Silenci heroico (Noveta de la Col. Princesa)	4'60
Por los senderos del amor—D'arbois	4'00
Tantum Ergo (poesies)	3'00
Del trono al cadalso Clermont	3'00
* Carmencita o la buena cocinera	3'00
Nuevas conservas y dulces	4'00

Todas estas obras son editadas por casas de muy buenos informes morales y religiosos.

Calendarios i bloques de Calendario para 1925.

METODO DE ESCRITURA

La gran majoria dels Mestres haurán rebuts uns quaderns de caligrafia caràcter anglès titulats **Método de Escritura Hueco Grabado de J Mumbri**. És un método excel·lent per la reforma del caràcter de lletra i tenen una presentació esplèndida. Tots els col·legis que el vulguin adoptar poden dirigir-se a nòltros i les ho servirem al mateix preu que la casa editorial, aixó és a 11 pts es cent i franc de port si la factura de tot lo que demanin passa de 25 pts.

OBRES PEDAGOGIQUES

Servirem al preu de les respectives editorials les que mos sien demanades franques de port; mentres mos indiquin el peu d'impremta.

LAPIS DE COLOR

Hem rebut un hermós surtit de capsos de lapis de colors per dibuix. N'hi ha desde 6 pts. dotzena a 7 pts. capsos. Les capsos son de 6 i de 12 lapis.

DOCTRINES

Feria temps que estaven agotades les «Doctrines gròsses». Ara ja es a l'edició. Podem servir-les a 23 pts. dotzena.

PISSARRETES IRROMPIBLES

Hem adquirida una partida de pissarretes de pedra de les irrompibles. Son tan fortes i segures que malament caiguen en terra amb molta força no se rompen. Les poden adquirir en aquesta *Llibreria Escolar i Religiosa* a 16 pts dotzena.

SERVICIO DE CARRUAJES

DE

BARTOLOMÉ FLAQUER

(A) MANGOL

A todas las llegadas del Ferrocarril hay coche que parte directo para Capdepera y Calarratjada de estos puntos sale otro para todas las salidas de tren.

Hay también coches disponibles para las Cuevas y viajes extraordinarios.

AGENCIA DE TRANSPORTES

Se sirven encargos para Palma y Estaciones intermedias.

PLASETA DE MARCHANDO.

PAL·LAS

Unic diccionari espanyol enciclopèdic manual il·lustrat en cinc idiomes: espanyol, francès, anglès, aleman, italià, Edició 1924.

Preu 12 pts.

EL ABOGADO POPULAR

Set magnífics toms enquadernats. Se servirà tota l'obra d'un cop i pot pagar-se a plassos mensuals de 10 pts.

Preu 125 pts.

ENCICLOPEDIA ESPASA

El millor diccionari del món. Conté cent millions de paraules, deu mil biografies i un milió de ressenyes bibliogràfiques.

Se pot adquirir a plassos en la nostra llibreria.

Ensaimades i panets

En lloc se troben millors que a la

PANADERIA Victoria

ES FORN NOU

Miquel Roca Castell

A sa botiga hei trobareu sempre panets, panets, galletes, bescuits, rollats, i tota casta de pasticeria.

TAMBE SE SERVEIX A DOMICILI

Netedat, prontitut i economia

DESPAIG

Carrer de Palma 3 bis. ARTA

GRANDES ALMACENES

San José

DE

Vda. Ignacio Figuerola

¡HOY, COMO NADIE

detalla en precios, esta casa, todas las

GRANDES NOVEDADES

Unicos almacenes que tienen en grandes existencias

TODO LO QUE SE REQUIERE PARA VESTIR Y CALZAR

y que venden más barato que nadie

Teléfono 217 I Precio fijo

ESTA CASA NO TIENE SUCURSALES

ALMACENES MATONS

DE

RAFAEL FELIU BLANES

CALLE DE JAIME II n.º 39 al 49

Palma de Mallorca

SASTRERIA PARA SEÑORA Y CABALLERO
ARTICULOS Y NOVEDADES PARA VESTIR
DE TODAS CLASES

La Fonda Randa, de Esteva

Carré de Palma, 48—ARTA

S'ES OBERTA FA POC. TOT ES NOU I LLAMPANT. SERVICI ESMERADISSIM

Prontitut

SEGUREDAT I ECONOMIA

¿Voleu estar ben servits?

EN JAUME PICO

(A) ROTCHET

te una Agencia entre Artá i Palma i hei va cada dia.

Serveix amb prontitut i seguredat tot classe d'encàrregs.

Direcció a Palma: Harina 38 An es costat des Centro Farmacèntic.
Artá Palma n.º 3

Si volen menjar bo i llestísim

Oli d'oliva

dirigiu-vos a

D. JUSEP PIÑA

Quatre Cantons, 8-ARTA

Te olis de primer i segona classe a preus acomodats.

Serveix barrals de 16 litres a domicili.

VENTES EN GROS I AL DETALL

Disponible

Disponible